VEKST MED LUND GRENDELAG

Nr. 2. august 1992

KIKKERTEN

FORSIDEBILDET

En del skyttere og tilskuere samlet ved skytterskuret (ikke så langt fra der telekiosken ligger nå). Sannsynligvis fotografert ca. 1915 av Johan (Jan) Hestø. Utlånt av Marianne Letvik.

FOLKERØRSLA I SALEN FRA GAMMEL TID

Av L. P. Bråten

Fortsettelse fra nr. 1/92.

Ganske snart treffer vi et par gårdsbruk. Det er *Strømmen.*

Sitt navn har det formentlig fått av at der er et par stryk i elva, som løper ut fra Skrøvstadvatne, og ned i Salsvatne. Disse stryk kan en til nød kjøre opp med motorbåt, når der er høy vannstand i elva og en er godt kjent, så en ikke kjører seg fast.

Strømmen øvre, fotografert i august 1969 mens Ellen og Albert Strøm bodde der. Helt til venstre vises smia og til høyre står et eldgammelt bur. Utlånt av Ellen Strøm.

I folketellinga for 1701 finnes, merkelig nok, ikke Strømmen nevnt. Men i matrikkelen for 1723 heter det: "Strømmen. Olaus og Jacob. Foesnes kirke bøgsler og Eier Skaug til Brandeved og Huusbygning, ingen sæter, ingen qværn, ej heller Fiskeri. Ligger i baglien, tungvunden og middelmaadig Kornjord, ligger og langt til Fields. Ruug 1td. Bygg 6 tdr. Blandkorn 6 tdr. Havre 2 1/2 tdr. Hø omtrent 30 sommerlæss. Hester 2, Kiør 5, Ungnød 4, Smaacreature 11. Etter folketellingen 1801 får vi vite følgende:

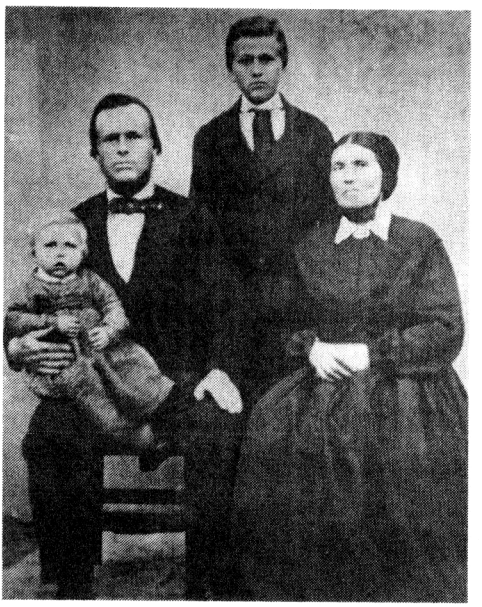
Strømmen. 1ste Familie: 1. Erich Anders Søn, Husbonde, Gaardbruger og Lejlænding, 56 aar. 2. Sølvie Jens Datter, hans Kone, 63, aar. Bæge gifte i første ægteskab. 3. Jens Erich Søn, deres Søn, ugift, 25 aar. 4. Kiersti Erich Datter, mandens Moder, Enke efter første ægteskab, 80 aar. 5. Elisabeth Anders Datter, mandens Søster, Enke efter første ægteskab, 58 aar.

2den Familie: Jonnas Jørgen Søn, Husbonde, Gaardbruger, Lejlænding, 33 aar. 2. Andrea Niels Datter, hans Kone, 30 aar. Bæge gift første gang. 3. Jørgen Jonnas Søn, deres barn, 4 aar. 4. Karen Jonnas Datter, mandens Moder, Enke, 80 aar.

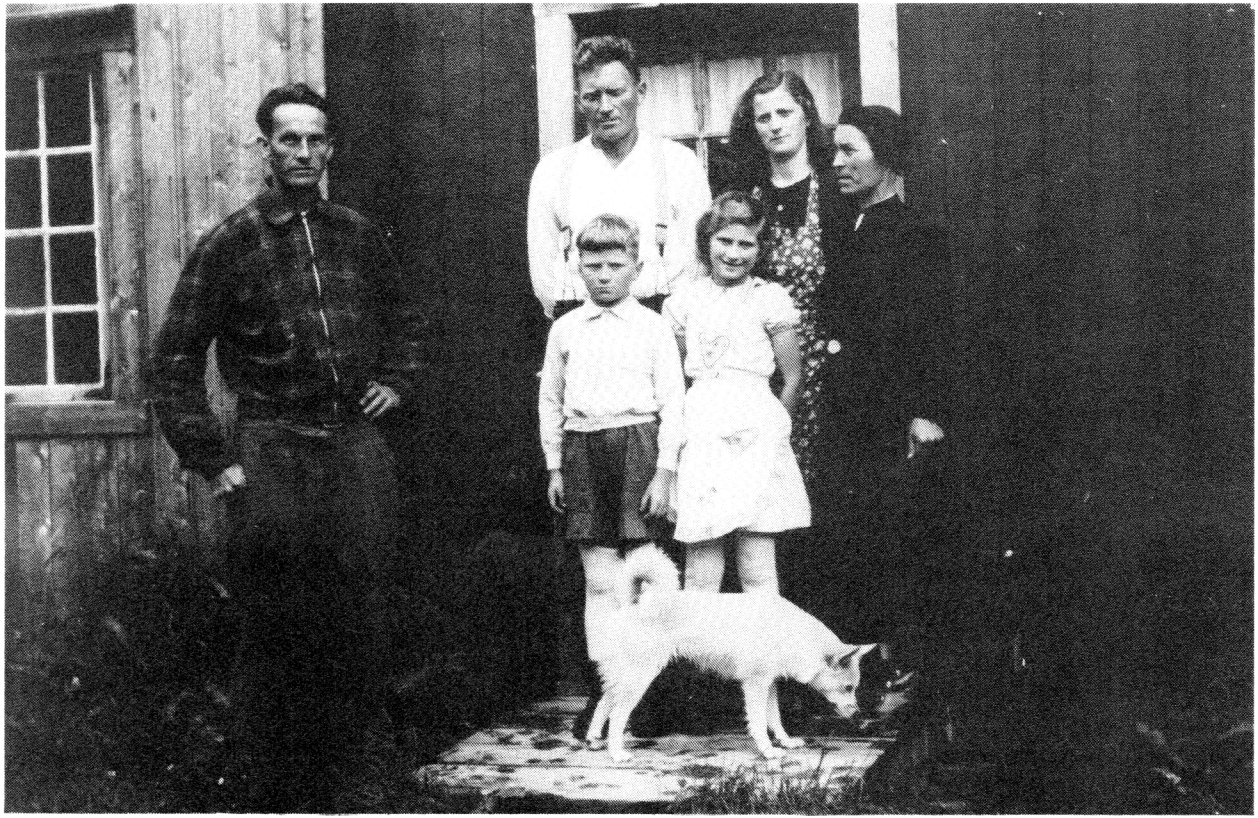
3die Familie: 1. Jens Jonnas Søn, Inderst, National soldat, gift, 33 aar. 2. Ane Jehans (?) Datter, hans Kone, 30 aar.

Så tar vi et hopp til år 1865. Da var stillingen:

Matr. nr. 217 Strømmen. 1. Edvard Samuelsen, Husfader, Gbr. og Lejlænding, gift 42 aar. 2. Anne K. Johansdatter, hans Kone, f. i Namsos, 47 aar. 3. Hanna K. Edvardsdatter, deres Datter, ugift, 19 aar. 4. Bolette M. Edvardsdatter, deres Datter, 17 aar. 5. Ingeborg J. Edvardsdatter, deres Datter, 15 aar.

Edvard Samuelsen og Ane Johansdatter Strøm med barna Georg (på farens fang) og Stockfleth (stående). Fotografert 1869 el. 1870, utlånt av Kolbjørn Strøm, Bangsund.

Fra Strømmen i 1946. Fra v.: Fritjof Saksen, Albert Strøm, Ellen Strøm og Albine Bråten (kona til L. P. Bråten). Foran fra v.: Otto Strøm og Kari Strøm, barna til Ellen og Albert. Helt fremst ser vi buhunden Heia. Utlånt av Ellen Strøm.

6. S. O. Stockfleth Edvardsen, deres Søn, 13 aar. 7. Karen K. Edvardsdatter, deres Datter, 11 aar. 8. Elen A. Edvardsdatter, deres Datter, 9 aar. 9. Marianne G. Edvardsdatter, deres Datter, 7 aar. 10. Georg A. Hennisen, Skolelærer, f. i Kolvereid, 19 aar. 11. Johan P. Tobiassen, Tømmerhugger, ugift, 22 aar. 12. Edvard Salamonsen, Tømmerhugger, f. i Kolvereid, ugift, 32 aar. 13. Ole Pedersen, Tømmerhugger, f. i Grong, ugift, 21 aar.

Matr. nr. 218, Strømmen: Jacob K. Eliassen, Husfader, Gaardbruger og Lejlænding, f. i Beitstad, 64 aar. 2. Anne Elisabeth Tøllefdatter, hans Kone, f. i Namsos, 64 aar. 3. Ingeborgianna Jakobsdatter, deres Datter, ugift, 27 aar. 4. Henrianna M. Olsdatter, hendes Datter, 3 aar. 5. Grethe A. J. Jakobsdatter, deres Datter, ugift, 18 aar. 6. Jens Johansen, logerende skogsforstander, Enkemand, 49 aar. 7. Elias Jakobsen, deres Søn, hjælper Faderen med gaardsbruget, f. i Løjten, gift, 33 aar. 8. Kassi Ingebrigtsdatter, hans Kone, 31 aar. 9. Anna S. Eliasdatter, deres Datter, 8 aar. 10. Edvrard K. Eliassen, deres Søn, 6 aar. 11. Bergitte M. Eliasdatter, deres Datter, 1 aar. 12. Maria Amundsdatter, Tjenestepige, 14 aar. 13. Salamon Pedersen, logerende Tømmerhugger, f. i Gausdal, 23 aar.

Av de under matr. nr. 218 nevnte er der ætlinger no i ene Strømmengården. En sønn av de under 7 og 8 nevnte - den 70-årige Johan Strøm - og sønnesønnen Albert Strøm, residerer nu der. Kassy levet enda de første år jeg hadde mitt virke i Salen - for 28 år siden.

Siden jeg for 2-3 år siden kikket i folketellinga for 1865, fra Fosnes, viser det seg å ha vært noen, som har merket personer under matr. nr. 218 med røde blyantstrek. Det skulle nesten tyde på, at der er en eller annen, som gransker denne slekt.

Vel, så sier vi takk for oss i Strømmen. Setter oss atter ned i en færing, med kurs for Leisåk.

Fortsettes i neste nr.

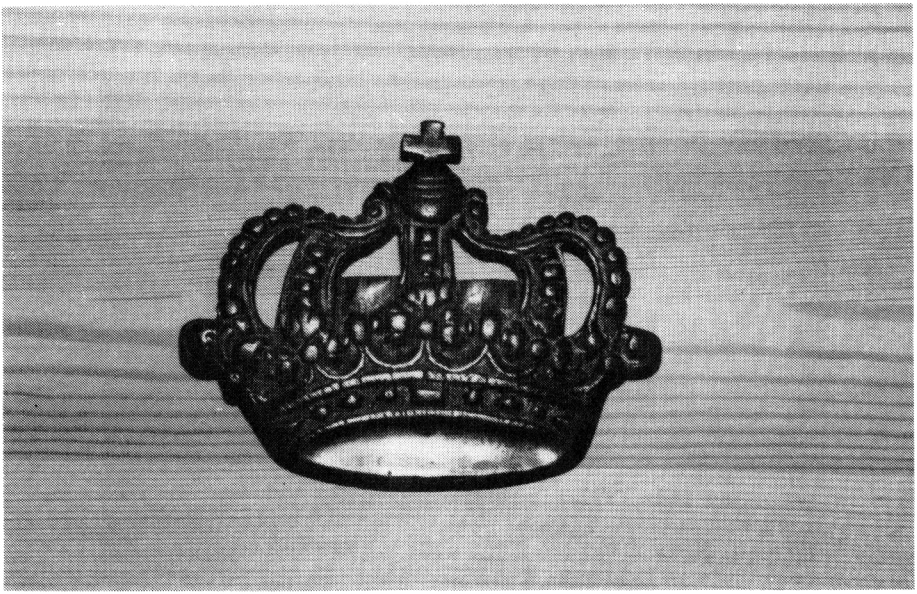
TURORIENTERING 1992

Lund IL har også i år tilbud om turorientering. Postene er utplassert i terrenget og matriell er å få kjøpt hos Lund Handel, kiosken ved fergeleiet og Arne Storø. Et utmerket tiltak som flest mulig bør støtte opp om. Man får god trim og blir enda bedre kjent i utmarka. Lykke til!

BRONSEGJENSTAND

Fortalt av Asle Lundaunet til Harald Grøtting

Lars Larsen Lundaunet fant denne gjenstanden (se bildet) under nydyrkning på Lia i Aunet (vestergården), like vest for bekken. Funnet må ha blitt gjort en gang mellom 1850 og 1860.

Bronsegjenstanden som ble funnet i jorda på Lia i Aunet. Foto: Harald Grøtting.

Etter at Lars ble enkemann i 1868, bodde Ola Halsen sammen med sin første hustru hos Lars, på Larsbakkan i Aunet.

En kveld karene satt og pratet om gull, mente Lars at gull, det hadde han!

Han kom da fram med denne bronsegjenstanden, det endte med at Ola fikk den av Lars.

Det var Johan Halsen som fortalte meg denne historien.

Ola ble seinere far til Anna Aunet, min mormor.

RETTELSE

I KIKKERTEN nr. 1/92, under artikkelen "Folkerørsla i Salen fra gammel tid", øverst på side 19, er det et bilde fra Skrøyvstad. I bildeteksten står det at gammelgården var plassert litt til venstre for heggen som skal befinne seg til høyre i bildet. Som kanskje en del har oppdaget, er det ingen hegg til høyre i bildet. Trykkeriet har tatt utsnitt av originalbildet på en slik måte at heggen er blitt borte! Vi beklager feilen og tar med bildet på nytt:

Skrøyvstad midt på 1950-tallet. T. h. ved heggen ser vi skogstua, gammelgården var plassert litt til venstre for denne. Bak fjøset, nede ved elva ser vi jaktstua. Utlånt av Marie Bråteng.

DETTE BLADET ER SKREVET OG REDIGERT

MED DATAUTSTYR LEVERT AV

Karoliussen * Libris

Havnegt. 19, 7800 NAMSOS, tlf. 72080/72081

BILDE FRA SKITUR CA. 1920

Fra v.: Signe Steinan (gift Grøtting), Agnes Eiden (g. Westgård), Magnhild Setran (g. Hammer), lærerinne Elna Storeng, Olea Bronken (g. Skaftnes), Alma Fosseng (g. Fosvik), Helga Synnesmo (g. Sagli), Margit Borkmo (g. Rygh), Karen Borkmo (g. Lona) og Inga Iversen (g. Rygh). Utgangspunktet for turen er sannsynligvis Salsbruket. Utlånt av Marie Bråteng.

MINNER OM MORMOR OG MORFAR

Av Håkon Smines

Etter at jeg har sett all skrivingen i avisene om Sjur i Stein, kom jeg til å tenke på en historie min morfar fortalte og som han hadde hørt i Lofoten.

Men først noen ord om mormor og morfar. De bodde på Storøya i Fjærangen. De hadde 12 barn, 6 jenter og 6 gutter, men først jeg kan huske var de fløyet ut av reiret alle sammen.

Det var en herlig opplevelse for meg når jeg fikk være med mor til Storøya for å se til "gamlingan", som det ble sagt. Jeg var nesten like glad i mormor og morfar som i mine egne foreldre.

Hartvik og Karen Storø (morfar og mormor). Utlånt av Harald Grøtting.

Ja, Storøya ligger idyllisk til inne i Fjærangen, med vakre omgivelser. For meg var det litt av et paradis, det var det også for ærfuglene som bygde sine reir der. Som jeg nevnte så var det 12 barn og alle fikk sin dundyne. Jeg husker da mor fikk sin. Mormor kom med duna i en pank, den var tatt av reiret med rusk og rask, og gjorde opp varme i eldhusgruva og hengte opp en stor gryte som hun hadde duna oppi.

Når duna ble varm, gikk den ut og ble yven. Mormor rørte da opp med en trespade, da ble rasket liggende på botnet av gryta forklarte hun. Dette var interessant for barna som fulgte spent med.

En annen ting som gjorde det trivelig på Storøya var at de pratet mye med oss ungene og fortalte fra gamle tider.

Mormor var fra Strømmen i Salen. Hun var skredder, men med så mange barn i huset måtte hun bruke nettene til å sy. Fortjenesten kom sikkert vel med i en stor familie.

Som nevnt var morfar på Lofotfiske om vinteren og det er derfra han fortalte denne historien. Nå husker ikke jeg alle detaljene, men jeg skal prøve så godt jeg kan:

Det var et båtlag sørfra som hadde avsluttet fiske og skulle reise heim. De hadde bra bør og heiste seil. Det gikk godt unna til å begynne med, men så spaknet det og snart måtte de ta etter årene. De hadde ikke rodd lenge da de oppdaget en skoddebanke i vest som kom sigende. Snart var de omringet av tett tåke.

De var da kommet så langt at det ikke var snakk om å snu, de måtte bare fortsette. Om de hadde kompass kan jeg ikke huske, men i den tid brukte de å se på kjølvatnet om det gikk rett fram. De rodde og rodde og sent på kvelden fikk de se land og hus. De rodde i land og en mann gikk for å ta kontakt med folk for å få rede på hvor de var. Han ble godt mottatt og de ble tilbudt losji for natta.

Det var en familie som bodde der, far, mor og tre voksne sønner. De fikk kveldsmat og ble ansvist et soverom for alle sammen. Ja, alt virket bare bra. Men høvedsmannen likte seg ikke, han trodde å ha oppdaget et hemmelig minespill mellom faren og sønnene. Han kom også til å huske på et rykte han hadde hørt om et båtlag som hadde kommet bort på Vestfjorden under forholdsvis bra værforhold.

Dette fortalte han de andre etter at de hadde kommet på soverommet. De ble da enige om ikke å legge seg, men vente til folkene hadde sovnet og så liste seg stille ut og gå i båten. Som tenkt, så gjort. De kom seg ned i båten og rodde vekk fra land. Skodda hadde da lettet noe og de kunne bedre se hvor de skulle legge kursen. De dro et lettelsens sukk. Men de var ikke kommet langt før de fikk se en båt stikke fra land og komme etter dem. De rodde alt de orket, men båten halte innpå og de forsto at de var jaget vilt. De hadde selvfølgelig ingen ting i båten å forsvare seg med. Men heldigvis greidde de å holde unna til de nådde skodda. De kunne forsvinne i skoddehavet og var reddet.

"LUNDING" BLE KRETSMESTER I HOPP

Av Kolstein Lund

Sten Ivar Petterson fra Lund ble kretsmester i hopp, klasse 10 år, søndag 1. mars i år.

Rennet ble holdt i Thorsbustaden i Skogn. Kretsmester vil si best i fylket da kretsen heter Nord-Trøndelag Skikrets. Med minimal skitrening har han hatt en utrolig framgang i hoppbakken. Han representerer riktignok Namsos IL i hopping, men er jo egentlig "utlånt" fra Lund IL. Prestasjonen vakte oppsikt hos skikretsledelsen på Steinkjer.

Vi ser her kretsmestern, Sten Ivar Petterson, med nr. 8 på brystet, sammen med de andre hopperne i 10-årsklassen. Foran: Kristoffer Gaustad, Oslo. Bak fra v.: Trond Schei Hanssen, Følling, Sten Ivar Petterson, Namsos (eg. Lund), Terje Hattland, Namsos, Andreas Høgden, Namdalseid og Per Ivar Dalsaunet, Følling. Foto: Nordtrønderen og Namdalen. (mandag 2. mars 1992).

GRATULERER!

DET FRIVILLIGE SKYTTERVESEN
LUND SKYTTERLAG

Av Jon Smines

Mange av oss eldre ble mer og mindre oppflasket med en stor og intens interesse for skyting og for medlemskapet i skytterlaget.

Krag'en på veggen i stua hang der som en selvfølge. Der var den snåp å gripe etter for en smule tørrtrening med finsikting og presist avtrekk framfor vinduet.

Det skulle meget alvorlige grunner til for å sløyfe en premieskyting. Men så hadde de oftest med seg et eller annet i sølv når de kom hjem.

Alt har en historie, også skyttervesenet.

I begynnelsen av 1861 sendte en del framtredende menn, hvorav flere var landskjente, ut en "Indbydelse til Oprettelse af en Centralforening for Udbredelse af Legemsøvelser og Vaabenbrug". Målet var å "danne dygtige Fædrelandsforsvarere".

Foreningen ble dannet og fungerte i tjue år. Men nettopp i denne tida vokste det fram en sterk nasjonalfølelse i folket. Kampen for parlamentarismen, striden mellom Stortinget og konge og regjering om hvorvidt kongen hadde vetorett i grunnlovssaker, Johan Sverdrups tale i Stortinget: "All makt skal samles i denne sal", - alt dette markerte et skille i opinionen.

Etter en tale til kongen av stortingspresidenten i 1880, svarte Oscar II bl. a. : "Det går starka strömningar genom vår tid. Före detta okända krafter äro vaknade till liv".

Centralforeningen var etter manges mening for moderat i denne sammenheng. Den var mer for de etablerte. Bøndene, som mente seg å være selve ryggraden i folket, følte seg utenfor.

I begynnelsen av 1880-tallet oppsto tanken om en "folkevæbning". Og Nord-Trønderne var først ute. Etter en innbydelse av amtskolebestyrer Ola Five, ble Indtrøndelagens og Namdalens folkevæbningssamlag stiftet i et møte i Levanger 29. januar 1881.

Flere landsdeler kom etter på løpende bånd. Og så, i 1893 gikk folkevæbningssamlagene og den gamle Centralforeningen sammen i en felles landssammenslutning; Det frivillige skyttervesen.

I et møte i Namsos 8. mai 1907 trådte Namdalen ut av fellesskapet med Indtrøndelagen og konstituerte sitt eget samlag, der de valgte et styre av gamle

BARNESIDER.

EKGTSRJNSOE
EUEKFLIKV
VETNØNAL
TGIRMEEAS
LKBOKELÅK
KEELMKOBB
EINLNA
KOLVRREØØK
EGRILOMFGEEM
INTERLUGIT

FINN UT HVILKE BLOMSTERNAVN SOM SKJULER SEG I BOKSTAVROTET.

ALLE ER VANLIGE, VILLE BLOMSTER DU SIKKERT HAR SETT. RIKTIG SVAR FINNER DU ET ANNET STED I KIKKERTEN.

HAR DU HØRT OM MANNEN SOM MISTA TELEFONKATALOGEN SIN?

HAN FIKK DEN IGJEN, HELDIGVIS, FOR NAVNET HANS STO JO DER!

OPPGAVELØSNINGER:

Blomster: Skogstjerne, fuglevikke, løvetann, geiterams, blåklokke, bekkeblom, linnèa, rødkløver, forglemmegei og tiriltunge.

Sommerkryssord: Smørblomst, Omelett, Moreller, Mus, Ertesuppe og Ryllik.

LAG FINE KORT!

Du kan bruke dem både som veggbilder og kort.

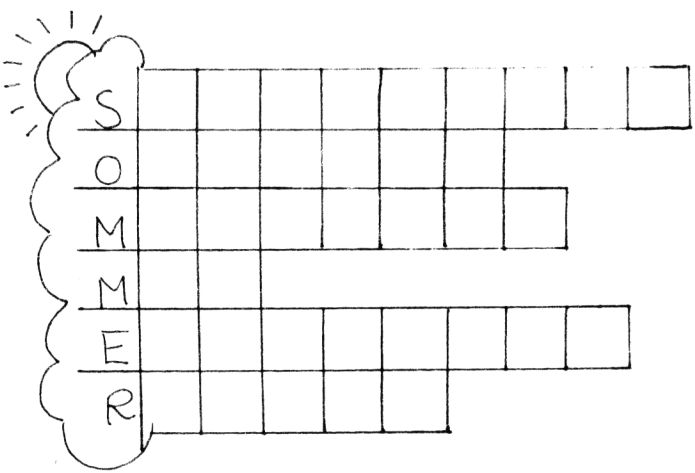
Du trenger papp, kontaktpapir og pressa blomster/blad.

Blomstene plukker du og legger i press. Etter noen dager er de tørre og kan legges på pappstykket. Dekk med kontaktpapir, og bildet/kortet er ferdig.

SOMMERKRYSSORD

finner du i vegkanten

lager vi av egg

er en frukt

er katten glad i

bruker mange til pannekakene

er det mye av langs vegen

erfarne skytterlagsfolk.

Første gang Lund Skytterlag nevnes er i 1894, men laget het "Blinken" fram til 1897. Størst oppslutning hadde laget i 1904 med 44 medlemmer og 22 "av de daværende rifler". - Årstallet gir åpenbare assosiasjoner.

Det går likevel fram av lagets møteprotokoll at laget må være stiftet i 1893. Vi mangler den første protokollen, men i en senere står følgende referat:

"Styret for Lund Skytterlag hadde møte den 30. august 1923 til samtale om avholdelsen av et skytterstevne for Ytre Namdalen i anledning lagets 30-årsjubileum".

De første skytinger foregikk fra en standplass på Faksmyra, mellom der husa står nå og Faksekra. Skyteretning mot Hallarholet. Der var ingen faste installasjoner. Skyteopplegget var som under feltskyting, men med poenginndelte normalskiver etter den tids bestemmelser. Avstandsmålingen gikk i åtti-åra over fra alen til meter, men man brukte ennå en tid de gamle to og tre alens skiver som var fem- og tidelt, men med poengberegning etter femdelt. Skytestillingene var de reglementerte militære.

Vi vet ikke sikkert når spørsmålet om fast skytebane med muret brystvern, slik at anviserne kunne oppholde seg ved skivene under skyting, ble tatt opp. Men den 15. september 1907 flyttet familien Henrik Grøtting inn i nyoppført våningshus på Myra. Det er det som står der idag. Det sier seg selv at standplassen måtte flyttes, men det er ukjent at de brukte noen annen bane.

Men sommeren 1911 har det skjedd ting: Den 27. juni viser regnskapet at det er utbetalt kr. 50,- som "Forskud på banearbeidet". Og senere på sommeren er betalt ut kr. 200,- som "Rest på banearbeidet". I august er utbetalt kr. 17,- for ringeledning og i september et beløp for "elektriske saker". Det er betalt leie for skytebanen og det er kommet inn bidrag fra kommunen og banken til banen. Vi kan derfor trygt slå fast at banen ble bygget dette året.

Den nye banen ble flyttet. Standplass lå omtrent midt i vegen til Myra, der den går nå, i høyde med telefonkiosken eller litt lenger øst. Skyteretning vest, mot fjellet. Der var 200, 400 og 600 m. hold. Ved standplassen ble bygget et romslig skytterskur, - noe forsamlingshus fantes ikke ennå.

Men forsamlingshus ble det, og det var skytterlaget som satte det opp. I 1916 ble det tatt opp et lån på 1.000 kroner i Kolvereid Sparebank og noe senere på året er utbetalt regning til H. Lund på kr. 1.050, uten tvil trematerialer til huset. Høsten 1916 holdtes innvielsesfesten. Og regnskapet for 1917 har noen nye poster på inntektssiden; nemlig husleie, - henholdsvis 5, 8 og 10 kr. for hver utleie.

En stor del av skytterlagsmedlemmene samlet utenfor skytterskuret 17. mai 1914 el. 1915. Bak fra v.: Harald Grøtting, Ole Haranes, Tormod Storø, Johan Grøtting, Hans Lund, Stockflet Kvernvik, Einar Bådsvik, Herman Lian, Torgeir B. Lund og Gustav Lian. Foran fra v.: Peder J. Eiden, Arne Eiden, Teodor Smines, Audun Guntvedt, Bjarne Guntvedt og Peder M. Eiden.

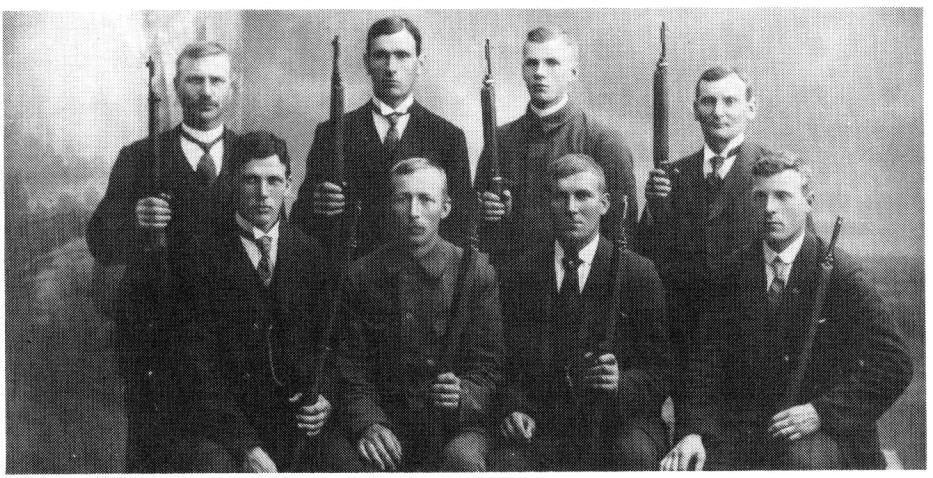
DIN LOKALE DATA-FORHANDLER

EDB-maskiner, programvare, tekstbehandling,
regnskap/fakturering, økonomisk bistand, m.m.

VELKOMMEN TIL OSS!

Moenbygget, Postboks 111
7971 Kolvereid
Tlf. 077-95 555 - Telefax 077-95 888

multidata kolvereid as

Noen av skytterne samlet hos fotograf Simonnæs i Namsos, ca. 1916. Bakerst fra v.: Hans Lund, Olav Storø, Bjarne Guntvedt og Teodor Smines. Foran fra v.: Tormod Storø, Einar Båtsvik, Peder M. Eiden og Audun Guntvedt.. Utlånt av Jon Smines.

Skytterhuset ble flittig brukt, og det gjorde nytte for seg enten det gjaldt en misjonsbasar eller en dansefest.

Storsalen i det nåværende grendehuset er det gamle skytterhuset.

I slutten av trettiåra ble reglene for skytebaner i skyttervesenet endret på det punktet som angikk skyteavstander, nemlig til bare to hold; 100 og 300 meter.

Den 14. mai 1939 var styret samlet til oversyn over nytt baneområde. Det ble bestemt å flytte standplassen fram tre hundre meter fra den gamle standplass, benytte den gamle 600 m. som 300 m. og den gamle 400 m. som 100 m. Arbeidet med opprusting av gravene m.m. skulle utføres gratis av medlemmene, men materialene skulle kostes av laget.

Dette er det siste som er protokollert før krigen. Ikke et ord er skrevet i de neste seks år, bortsett fra et styremøte i 1942, hvor det vedtas å betale dyrlegeregninga for grunneierens hest som hadde skadet seg i ei nedfalt telefonlinje som hørte laget til.

Sommeren 1940 kom forordning fra Reichkomissar für die Besetzen Norwegischen Gebiete at samtlige våpen skulle innleveres.

Det ble nå så som så med det, tross trussel om streng straff, men for de som var organiserte skyttere og hadde kjøpt sine våpen gjennom skytterlaget var det ingen råd; de sto oppført i arkivene. Det var mang ei kjærlig hand som kjælte med børsa og satte den inn med syrefri vaselin dagene før innleveringa.

Noen fikk likevel se igjen den kjære Krag'en i 1941, om enn ikke sin egen. Den høsten skulle det gjennomføres elgjakt for å bedre landets matforsyning. Noen geværer ble utlevert til det formålet. Og hva var mer naturlig enn å ta ut gamle skytterlagsfolk til å hente ut våpnene. På vegne av grenda fikk Hans Lund, Audun Guntvedt og far min ordre om å komme til Namsos i det ærend. Far fortalte at da de vandret nedover Overhallsvegen med hver sin Krag på aksla og ammunisjon i lomma, følte de et visst velvære. De passerte en gruppe tyskere på vegen, og Audun ytret da: "Ska tru ke som ha skjedd om vi ha knerta ned et par tå dem?".

Det ble jaktet nokså intenst etter de to elgene som grenda fikk som kvote, og det var underlig så mange gevær som var med i den jakten.

Men så kommer vi fram til 21. mai 1945. Knapt fjorten dager etter frigjøringa møttes gamlekara, nå sammen med noen nye, unge medlemmer, til generalforsamling i Lund Skytterlag. Møteboka er ført i vanlig stil. Ikke et ord om den verste hendelse i landets nyere historie. Karene begynner bare på en ny side i protokollen.

Uttredende styremedlemmer fra 1939 gjenvelges, formannen likeså. Til slutt står kort: "Det blev videre bestemt at hvert medlem plikter å arbeide et dagsverk på banen". - Vi husker at styret den 14. mai for seks år siden var samlet til oversyn over nytt baneområde.

Snakk om sinnsro!

Våpnene:

De første geværer som ble brukt i skytterlagene her i området var vel Lund's kammerladning, kalt "Lundsa", og Remingtonrifla. Begge var uten magasin, og begge med blykuler. Prisen på en kammerladning var i 1882 kr. 90,-, mens en Remington kostet kr. 50,-. Det ble ytet tilskudd til riflekjøp. Krag-Jørgensen geværet kom i 1894 og representerte en revolusjon blant håndvåpen. Det ble raskt approbert som armèvåpen og det tok ikke lang tid før det var enerådende som banevåpen i skytterlagene. Ennå er en god del av dem i bruk, i moderert utgave, femti år etter at hæren skiftet dem ut. Et lekrere våpen har ikke jeg sett, men som militært håndvåpen hadde det for svak kolbehals som var lett å brekke.

Det kunne vært skrevet flere artikler bare om de hendelser som knytter seg til skytterstevner og skytterfester, historier som ble fortalt gang etter gang og humret over. Men det forteller om et fellesskap som vi nålevende bare fikk oppleve siste delen av.

Medlemslistene er et interessant studium. Foruten de fleste mannfolk i grenda, er både Opløfjorden, Leisåk, Eida, Soksa og Kvernvika representert.

Dersom Lund Skytterlag hadde holdt det gående til neste år, kunne vi ha feiret 100 års-jubileum. Men det gikk ikke slik. Det kan skyldes mange årsaker. To av dem skal nevnes her. Og hver av dem er nok til at laget ikke kunne gå. For det første ble det ikke løsnet tilstrekkelig mange skudd til å oppfylle minstekravet til aktivitet. Og sist, men ikke minst; skytebanen ville ikke fått fortsatt godkjenning der den ligger nå.

Når man tenker på den bølge av nasjonalfølelse og frihetstrang som fødte det frivillige skyttervesen, så er det vemodig å måtte konstatere dette. Men vi får heller se det positive i at det ikke lenger er en slik bakgrunn tilstede.

P.S. Som et apropos til artikkelen, kom jeg senere over en notis i et blad som kaltes Namdals-posten, Tirsdag den 3die Juli 1883:

Amtmanden i Nordre Throndhjems Amt har som meddelt i forrige Nr. af vort Blad negtet at tage tilfølge Amtsformandskabets Beslutning om af Amtets

Midler at bevilge Indtrøndelagens og Namdalens folkevæbningssamlag et rentefrit Laan af 1.000 Kr. Amtsformandskabets Pluralitet besluttede at indanke Sagen for Domstolene og har i den Anledning i Lørdags modtaget følgende Telegram:

Amtsformandskabets 22 takkes for fast og værdig Holdning til Folkevæbningsagen. Leve Skyttersagen! Held for al Gjerning til Fædrelandets Gavn og Ære.

Qvam. Wexelsen. Bentsen. Foosnæs. Løberg.

Berner. Lange. Jullum.

NY KIOSK VED FERGELEIET PÅ LUND

Av Harald Grøtting

Onsdag 1. april i år åpnet Lund Handel sin nye kiosk ved fergeleiet på Lund. Bygningen, som inneholder kiosk, venterom, wc for funksjonshemmede og wc for betjeningen, er på ca. 50 m^2.

Nå i vår er kiosken åpen fra kl. 1500 til 2000 på hverdager, fra kl. 1500 til 2130 på fredager og fra kl. 1030 til 2200 på søndager. I sommerferien vil man også ha åpent på formiddagene ellers i uka.

Tiltaket er kommet i stand ved et samarbeid med Statens Vegvesen som ønsket å leie venterom i stedet for å bygge selv. Vegvesenet har derfor bidratt økonomisk med å koste vann- og kloakkanlegget. Lund Handel fikk støtte fra både Namsos Trafikkselskap og Nærøy kommune til etableringen, mens fylkets næringsfond avslo søknaden om støtte.

I tillegg til vanlige kioskvarer serveres også kaffe og varmretter. Helene Jakobsen sier at man også vil forsøke å få godkjenning fra næringsmiddelkontrollen slik at man kan selge f. eks. vafler til kaffen. Omsetningen har vært over all forventning og man har fått positive reaksjoner fra publikum på tiltaket. Målet er å få til helsårsdrift slik at minst èn arbeidsplass blir etablert.

Det kan ellers opplyses at kiosken har innlagt telefon, tlf. nr. 077-98 968.

DIVERSE TILLEGGSOPPLYSNINGAR

til L. P. Bråtens artikkel om Salen

Av Kolbjørn Gåsvær

Det er overlag viktig at slike artiklar som L. P. Bråtens om Salen blir trykt oppatt. det er nok heller få som har tatt vare på NA frå 1946, så det er svært fortenestefullt at KIKKERTEN trykker dei no.

Eg skal berre komma med nokre tilleggsopplysningar omkring slekta på Skrøyvstad, ikkje så grundig, men nok til at det kan vera nokre ekstra "knaggar" å henge kunnskapen på.

Artikkelen refererer folketelling frå 1865 med Ole Samuelsen som "Husfader, Gaardbruger og Leilænding". Ole var fødd i 1815 og var son av Samuel Olsen og Kari (Karen) Olsdatter. Søsken av Ole var bl. a. Edvard Samuelsen Straumen, Lavina Samuelsdtr. Ledsaak (gm Jacob Eriksen Ledsaak, men eigentlig frå Eia) og Anne Samuelsdtr. gm Peder Eriksen Eiden på Eia og bror av Jacob. Da Anne døde, vart Peder oppgift med Martha Torgersdtr. Lund. Dette veit Trygve Lund mykje meir om enn eg, og eg vil ikkje bruke spalteplass på det her og no.

Anne Halvorsdtr. er if folketellinga 1865 frå Grong. I FT 1875 står det Høilandet, og det er vel meir presis. (Når Bråten antyder at trafikken over Skrøyvdalen var heller liten, så viser busetnaden på Skrøyvstad heller det motsette. Det er sterk tilknytning mellom Skrøyvstad og Høylandet.).

Karen Olsdtr., som er enke og 94 år i 1865, har vori enke i ca. 40 år. Samuel drukna i Salvatnet på tur frå Salsnes. Laura Ledsaak skreiv ein artikkel om dette i "Namdalen" for mange år sia, men eg har ikkje den for handa nett no.

FT 1875 fortel at det da budde 12 menneske på matr. nr. 219. Ole og Anne er kårfolk. Gbr. og leilending er da Ole Larsen, f. i Gausdal i 1827. Han er gift med Sofie Salomonsdtr., f. 1828 på Høylandet. Barna er Anna Kjerstina f. 1860, Lornts f. 1864, Anne f. 1871 og Peder f. 1879.

FT 1900 fortel at fortsatt er Ole og Sofie gardbrukarar. Da er Sivert Fosseng, f. 1855 i Støren og gift med Anna Kjerstina, oppført som tenarar. Barna deira er Olga f. 1881, Karen f. 1884, Alma f. 1895 og Ottar f. 1897.

På andre bruket er Lornts Olsen og kona Julianna, f. 1864 og 1860, bygselsfolk. Dei har barna Ole (1884), Anna (1886), Gusta (1889), Peder (1894) og Lulle (1898). Så her er slekt.

For moro skyld kan ein vel også nemne at redaktør Haakon Storøy var son av

Anna Lorntsdtr., mens Leif Almås, som er nevnt i føreordet til artikkelen, er son av Lulle Lorntsdtr. Dermed bør ein vel også nemne at ein annan redaktør, Sigurd Krekling, nedstamma frå Edvard Strøm i Straumen!

TREFATET PÅ BÅTSTØA

Av Harald Grøtting

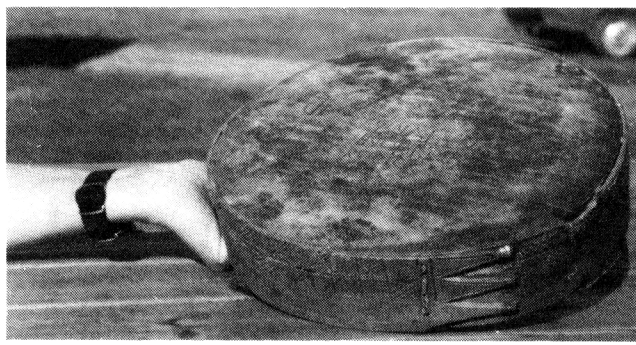
I KIKKERTEN nr. 4/88 er det en artikkel om et "mystisk" trefat på Båtstøa.

Det er nå foretatt flere undersøkelser om dette fatet. Artikkel og bilder ble forelagt Johann Hopstad i Bodø. Han har skrevet bøker om sveiping bl. a. på Landbruksforlaget.

Johann Hopstad sier: "Jeg tror nok fatet er laget i Norge, da de russiske sveipte ting er annerledes enn de skandinaviske. Dette er en uttalelse som den russiske forsker W. Saharoff har kommet med. Han har vært ansatt ved det russiske Statsmuseum i Leningrad, nå St. Petersburg. Dette museum har jeg selv besøkt og jeg er enig i hva han har uttalt.

Fatet er nok sydd sammen med tæger og denne måten - kjedesøm - er kjent fra funn i Osebergskipet fra år 840. Denne sømmen har i Norge mange navn, f. eks. flettsøm, flettingsøm eller klauvsøm. Fatet er dekorert med enkel karveskurd, men teksten er vanskelig å si noe bestemt om. Imidlertid var skriveferdigheten ikke så stor i begynnelsen av dette århundre, så jeg tror ikke det kan ha noe med Pomor-handelen å gjøre. Det kan muligens være laget av en som har vært med på Pomor-handelen og sett russiske bokstaver.

Sveipendens utforming er typisk norsk (eller skandinavisk), så jeg tror bestemt at fatet er laget i Norge."

Trefatet på Båtstøa. Foto: Harald Grøtting

Trykkeri - Preg - Reklamebyrå - Elektronikk

HØJEM

Papirvarer - Stempel - Kopi - Scanning - Silketrykk - Foto

Telefon 077 72 322 - Telefax 077 71 822
Boks 364 - 7801 Namsos

Øivind Johansen a.s
NAMSOS (077) 72 434 - 73 855

Byens største utvalg i CD-plater og spillere!

UTVIKLING AV NY TYPE KLOAKKRENSEANLEGG

Salsnes Filter A/S
7817 SALSNES

Telefon: (077) 98 922
Mobiltlf.: (090) 89 961
Bankgiro: 8671.05.11308

SERVICE-Mat

– for dine daglige innkjøp

LUND HANDEL

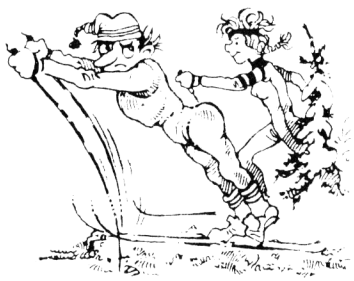
TELEFON (077) 98 966

DIVERSE DAGLIGVARER - BENSIN
TIPPING - LOTTO - PENGELOTTERIET
KIOSK

Alle kan få gull...

Postsparebankens gullbok er en sikker vinner. Her får du 8,5% rente.

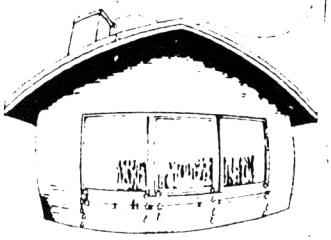
Gullbok gir deg anledning til tre gebyrfrie uttak i året og det er ingen bindingstid på pengene.

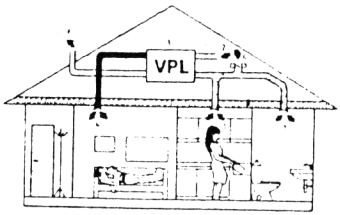

Postsparebanken

VARMEPUMPER
- alle tiders varmesystem

HAR **DITT** HUS

1. Utsugning. 2. Friskluft. 3. VPL varmepumpe. 4. Oppvarmet friskluft (30-40 grader C). 5. Inntak fra loft (tilleggsutstyr som gir energioverskudd). 6. Avkast.

Fuktproblemer?
Vondt i varmeregningen?
Ventilasjonsbehov? (Allergi-formaldehyd).

NILAN VPL
Varme og ventilasjonssystem

✓ Høy virkningsgrad

✓ Tilskudd til boligoppvarmning.

Deres Nilan forhandler:

H. O. Sandberg A/S
KOBBER OG BLIKKENSLAGER
VENTILASJONSENTREPRENØR
Tlf. 72 149 - NAMSOS

B	Porto

TIL

Harald Grøtting

7965 LUND

KIKKERTEN utgis av A/L Lund grendelag

Redaksjon:

Reidunn Smines	Tlf. 077-98958
Rolf Jensen	Tlf. 077-98950
Sturla Leirvik	Tlf. 077-98962
Harald Grøtting	Tlf. 077-98963

Abonnement 1992 (4 utgaver) kr. 60.-

Annonser: Annonsen kommer med i 4 utgaver og prisene pr. år er: Kr. 350.-for 1/4-s., kr. 600.- for 1/2-s. og kr. 1.000.- for 1/1-s.

Postgirokonto: 0823. 0 57 00 01

Bankgirokonto: 4467. 1 02 14 84

Returadresse: KIKKERTEN, A/L Lund grendelag, 7965 LUND